

Sygn. akt V CSK 438/08

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 21 maja 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Lech Walentynowicz (przewodniczący)

SSN Jan Górowski

SSN Dariusz Zawistowski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa A.B.

przeciwko „I.” Spółce z o.o.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 21 maja 2009 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 9 maja 2008 r., sygn. akt [...],

oddala skargę kasacyjną.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 3 stycznia 2008 r. utrzymał w mocy nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym w dniu 25 lipca 2007 r., którym zasądził od strony pozwanej I. Sp. z o.o. na rzecz powoda A.B. kwotę 153 720 zł z odsetkami ustawowymi. Sąd ten ustalił, że strony w dniu 22 sierpnia 2006 r. zawarły umowę, na podstawie której powód pełnił obowiązki inwestora zastępczego podczas realizacji budynku mieszkalno-usługowego. Za wykonywanie tych obowiązków powód miał pobierać wynagrodzenie w wysokości 14 000 zł netto miesięcznie. Strona pozwana miała prawo wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, gdyby powód wykonywał swoje obowiązki w sposób nienależyty i nie zmienił sposobu ich wykonywania, pomimo dodatkowego wezwania. Strona pozwana nie zapłaciła 9 faktur obejmujących wynagrodzenie powoda za okres od września 2006 r. do maja 2007 r., pomimo ich podpisania bez zastrzeżeń. Obejmowały one kwotę łącznie 153 720 zł. W początkowym okresie powód współpracował z projektantem przy sporządzeniu projektu budowlanego i uzyskaniu pozwolenia na budowę. Termin sporządzenia projektu budowlanego uzgodniony przez projektanta i stronę pozwaną został przez projektanta przekroczony o kilkanaście tygodni. Wniosek o pozwolenie na budowę został złożony ostatecznie w kwietniu 2006 r., a pozwolenie na budowę zostało wydane 24 maja 2006 r. Powód doprowadził do wyłonienia wykonawcy przełożenia sieci ciepłowniczej przebiegającej przez plac budowy, nadzorował prace w tym zakresie i doprowadził do ich zakończenia. Na przełomie marca i kwietnia 2007 r. sporządził zestawienie kosztów inwestycji, szacując ich wartość na ponad 7 mln zł. Wysłał również do 12 wykonawców robót budowlanych zaproszenia do wzięcia udziału w przetargu na generalne wykonawstwo inwestycji. Następnie prowadził negocjacje z 3 firmami, które złożyły oferty na kwoty ponad 9 mln zł. W okresie współpracy strony pozwanej z powodem odbyło się 10 protokołowanych spotkań, a nadto strony spotykały się w trybie roboczym. Po jej zakończeniu strona pozwana zawarła umowę z nowym inwestorem zastępczym i w ciągu 2 miesięcy doszło do wyłonienia wykonawcy inwestycji za kwotę 7 mln zł. Sąd Okręgowy uznał, że powód w okresie obowiązywania umowy spełniał na rzecz strony pozwanej

czynności zastępstwa inwestycyjnego. Niezadowolenie strony pozwanej z wyników pracy powoda nie mogło być podstawą do odmowy wypłaty uzgodnionego wynagrodzenia, gdyż było ono uzależnione od wykonywania przez powoda czynności przewidzianych umową, a nie od rezultatów pracy powoda.

Apelacja strony pozwanej została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 9 maja 2008 r., który podzielił ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji i jego ocenę prawną. Sąd Apelacyjny podkreślił, że strona pozwana nie wykazała zasadności swojego zarzutu, że powód czynności przewidziane dla inwestora zastępczego wykonywał bez dochowania należytej staranności. Uznał również, że wbrew stanowisku strony pozwanej harmonogramu czynności z dnia 17 listopada 2007 r. sporządzonego przez powoda nie można traktować jako aneksu do umowy. Dla osiągnięcia takiego skutku wymagane było zgodne wyrażenie woli przez obie strony umowy z zachowaniem zastrzeżonej formy, co nie miało miejsca.

Skarga kasacyjna strony pozwanej została oparta o obie podstawy określone w art. 398³ § 1 k.p.c. Zarzucono w niej naruszenie art. 354 k.c. w zw. z art. 355 § 2 oraz art. 65§ 2 k.c. w wyniku ich błędnej wykładni oraz naruszenie art. 378 k.p.c. przez „uchylenie się od rzeczowego rozpoznania zarzutu pozwanej wskazującego na niedochowanie przez powoda należytej staranności”. W oparciu o te podstawy skargi kasacyjnej skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzut naruszenia art. 378 k.p.c. był nieuzasadniony. Sąd Apelacyjny wbrew stanowisku skarżącego rozpoznał zawarte w apelacji zarzuty naruszenia art. 354 k.c., art. 355 § 2 k.c. i art.65 § 2 k.c. związane z twierdzeniem, że powód przy wykonywaniu obowiązków inwestora zastępczego nie dołożył należytej staranności. Wskazał zasadnie, że umowa łącząca strony nie uzależniała wynagrodzenia powoda od osiągnięcia określonego rezultatu, odpowiednio do zakresu czynności przewidzianych do zrealizowania przez powoda w umowie zawartej przez strony. Powód wykonał część z tych czynności, a strona pozwana w ocenie Sądu Apelacyjnego nie wykazała zasadności zarzutu, że działania powoda w tym zakresie nie odpowiadały kryteriom należytej staranności. Podstawą tej oceny były

wyniki postępowania dowodowego, które stanowiły podstawę ustaleń faktycznych dokonanych w sprawie. Nie dają one istotnie podstaw do przypisania powodowi niestaranego działania. Dla dokonania takiej oceny nie było konieczne skonstruowanie szczególnego wzorca należytej staranności inwestora zastępczego i odwoływanie się do niego przy ocenie zachowania powoda. Wystarczające było uwzględnienie ogólnych kryteriów należytej staranności (art. 355 k.c.) przy ocenie poszczególnych czynności wykonanych przez powoda, składających się na zakres jego obowiązków.

Oceniając staranność działania powoda nie można pominąć stwierdzenia, że zakres przewidzianych dla niego zadań w ramach umowy o prowadzenie zastępstwa inwestorskiego zakładał, że obejmie on cały etap zadania inwestycyjnego, łącznie z końcowym odbiorem robót. Powód zrealizował jedynie część przewidzianych dla niego prac z uwagi na rozwiązanie umowy jeszcze przed wyłonieniem wykonawcy. Opóźnienie w stosunku do przewidzianego harmonogramem tempa prac na tym etapie było zaś niewątpliwie wynikiem przekroczenia terminu sporządzenia projektu budowlanego przez projektanta, z którym umowę w tym zakresie zawarła strona pozwana. Bez projektu budowlanego nie było między innymi możliwe uzyskanie pozwolenia na budowę i sporządzenie kosztorysu robót. Ustalenia Sądu wskazują, że mimo ponaglenia projektanta do sfinalizowania prac projektowych przez powoda, uzgodniony termin ich zakończenia został przekroczony o kilkanaście tygodni. W tych warunkach opóźnienie w uzyskaniu pozwolenia na budowę i związane z tym opóźnienie w wykonywaniu przez powoda innych czynności przewidzianych w umowie łączącej strony nie świadczy o braku należytej staranności ze strony powoda.

Z tych względów nieuzasadnione były również zarzuty naruszenia prawa materialnego - art. 354, 355 § 2 i 65 § 2 k.c. w wyniku ich błędnej wykładni co do oceny zarzutu braku należytej staranności powoda. Dodatkowo wymaga zaś podkreślenia, że Sąd Apelacyjny nie wyraził poglądu, że dla uznania, iż dłużnik wykonuje zobowiązanie umowne należyście wystarczające jest stwierdzenie, że podejmował on jakiegokolwiek czynności mieszczące się w zakresie jego obowiązków, bez potrzeby ich weryfikacji pod kątem jego sumienności i rzetelności. Na taką ocenę nie wskazuje bowiem odnoszące się do zarzutu apelacyjnego

stwierdzenie, że ocena Sądu pierwszej instancji w zakresie podstawy przysługiwania powodowi wynagrodzenia, w związku z wykonywaniem przez niego czynności objętych umową, odnosiła się do konkretnego przypadku i ustalonych w sprawie okoliczności. Nie mógł zatem dokonać błędnej wykładni przywołanych wyżej przepisów z przyczyny wskazanej przez skarżącego.

Z tych względów skarga kasacyjna była pozbawiona uzasadnionych podstaw i podlegała oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c.